

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/37202>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bjv.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Afl. 2005-12

23 maart 2005

Geen successierechtelijke plaatsvervulling Hof Den Haag 3 maart 2005: successierechtelijke tarieven en IVBPR en EVRM

Estate planning houdt zeker niet alleen verband met het besparen van successierechten, zo weet de ware estate planner. Maar daar waar de tarieven de spuigaten uitlopen, zal de cliënt met name geïnspireerd zijn door het beperken van de belastingdruk.

In tariefgroep III (art. 24 lid 1 SW 1956) liegen de tarieven er niet om. Kinderen van broers en zusters bevinden zich ook in deze tariefgroep (41%-68%). Anders dan in het versterferecht (art. 4:12 BW) vervullen zij bij vóóroverlijden en dergelijke niet de plaats van hun vader of moeder. *Successierechtelijke plaatsvervulling* kennen we helaas *niet*. Dit kan hard aankomen. Zelfs zo hard dat men bereid is om te procederen. Men schuwt het dan ook niet om het internationale/Europese recht te hulp te roepen.

Bij Hof Den Haag speelde op 3 maart 2005 de volgende casus.

Een ongeschreven regel binnen de hechte, procederende familie was dat het vermogen binnen de familie diende te blijven. De bedoeling was dat verervingen van vermogen uitsluitend zouden plaatsvinden aan nakomelingen van X en niet aan nakomelingen van aangetrouwde familie. Deze bedoeling bracht mee dat het vermogen van kinderloze echtparen zou vererven aan neven en nichten die nakomelingen van X waren. Deze regel werd in veel, maar niet alle, gevallen nageleefd, zo bleek uit de processtukken.

Tariefgroep III komt, als men deze ongeschreven regel naleeft, al snel in beeld.

In geschil was of verkrijgingen terecht in tariefgroep III worden belast.

Belanghebbende stelde zich op het standpunt dat de heffing naar het tarief, geldend voor tariefgroep III, strijdig is met het discriminatieverbod zoals neergelegd in artikel 26 IVBPR en/of het eigendomsrecht zoals neergelegd in artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM.

Het Hof overwoog onder meer als volgt:

‘6.2. Bij de beantwoording van de vraag of gevallen voor de toepassing van artikel 26 IVBPR en artikel 14 EVRM juncto artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM als gelijk moeten worden beschouwd, komt de wetgever op fiscaal terrein een ruime beoordelingsvrijheid toe.

6.4. Gelet op de hem te dezen toekomende ruime beoordelingsvrijheid en het hiervoor onder 6.3.1 en 6.3.2 overwogene, heeft de wetgever in redelijkheid kunnen besluiten om verkrijgingen door kinderen van broers en zusters enerzijds en verkrijgingen door verkrijgers in tariefgroep I, IA of II anderzijds niet als gelijke gevallen aan te merken en voorts om eerstgenoemde verkrijgingen voor wat betreft de tariefstelling gelijk te stellen met verkrijgingen door willekeurige derden. Een en ander wordt niet anders doordat in het onderhavige geval – naar belanghebbende onweersproken heeft aangevoerd – zijn verwachtingspatroon gelijk was van dat van een (klein)kind, broer of zuster van de erflater.

6.8. Aan belanghebbende kan worden toegegeven dat dit verschil in behandeling fors is. Gelet op hetgeen hiervoor onder 6.3.1 en 6.3.2 is overwogen, kan naar 's Hofs oordeel nochtans niet worden gezegd dat de wetgever, door de tarieven vorm te geven op de wijze als is geschied in artikel 24 van de Wet [...] de grenzen van de hem te dezen toekomende ruime beoordelingsvrijheid heeft overschreden. Het Hof neemt daarbij in aanmerking dat de (in relatieve en absolute zin) hoge belastingdruk mede wordt veroorzaakt door de progressie in de tarieven die wordt veroorzaakt door de omvang van de verkrijging en waarvan niet kan worden gezegd dat zij in strijd is met artikel 26 IVBPR en artikel 14 EVRM juncto artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM (EHRM 22 juni 1999, nr. 46757/99 (Della Ciaja/Italië), BNB 2002/398).

6.9. Hetgeen hiervoor onder 6.3.1, 6.3.2 en 6.6 tot en met 6.8 is overwogen, leidt het Hof tevens tot het oordeel dat te dezen geen sprake is van een “individual and excessive burden” en dat voor het verschil in belastingheffing tussen kinderen van broers en zusters enerzijds en andere verkrijgers anderzijds een redelijke en objectieve rechtvaardiging bestaat. Mede gelet op de onder 3.3 en 3.4 vermelde feiten is van een schending van het door artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM beschermde recht op eigendom geen sprake.’

U weet dat wij in de estate planning werken met de ‘*schijf van vijf*’. Het onderdeel ‘*Internationaal*’ vervult hier een prominente rol. Het belang van het internationale/Europese recht wordt als maar groter. Hier baat het de familie niet. Soms echter wordt zodanig ‘internationaal ingegrepen’ dat van heffingsbevoegdheid voor Nederland zelfs geen sprake meer is.

De commissie *Molmaker* wilde de kinderen van broers en zusters indelen in tariefgroep II. Dit zou recht doen aan het fiscale rechtsgevoel en aan het erfrechtelijke plaatsvervullingsgebeuren.

De onderhavige familie zocht nog steun bij het rapport Molmaker, door te stellen dat deze indeling slechts niet tot stand is gekomen wegens ‘budgettaire redenen’. Het Hof wimpelde dit weg omdat, aldus het Hof, blijkens een brief van het ministerie van Financiën van 5 juni 2001 (VN 2001/33.3), het ministerie wilde onderzoeken of er

draagvlak is voor verschuiving van lastendruk tussen generaties, bijvoorbeeld ten nadele van de kinderen en ten gunste van kinderen van broers en zusters.

Wij kijken uit naar de successierechtelijke vernieuwingen.

De estate planner blijft vooralsnog in dit soort sferen werken met successierechtelijk maatwerk, zoals de ik-tante-constructie en 'meer-trapsmakingen', die de belastingdruk onder omstandigheden kunnen beperken.

Tot volgende week!

---

www.scholsburgerhartschols.nl

Boom Juridische uitgevers

www.bju.nl

© 2005 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.